

De schoolorganisatiemeter

Met dit meetinstrument kun je nagaan in welke mate jouw schoolorganisatie geschikt is om haar visie op burgerschapsvorming om te zetten in activiteiten en acties. Op de twintig stellingen over de rollen van de leerkracht, over de taken en vaardigheden van de leerkracht, over de toetsing en de implementatie van burgerschapsvorming hierna kunnen een groep leerkrachten uit het team (de 'gangmakers'), ouders en kinderen reageren met:

- 'niet': 1 punt
- 'soms': 3 punten
- 'vaak': 4 punten
- 'altijd': 5 punten

Je kunt de reacties peilen door het afnemen van interviews, het uitvoeren van observaties of het maken van video-opnames of het houden van een enquête. Vul de scores hieronder in.

Als op het grootste gedeelte van de beweringen met 'vaak' of 'altijd' wordt gereageerd (een 4 of 5) en het totaal hoger uitvalt dan 60, is de school klaar om haar visie om te zetten in activiteiten ter bevordering van burgerschapsvorming bij de leerlingen.

a Rollen van de leerkracht	
1	De leerkracht geeft elk kind bij binnenkomst in de ochtend een hand of een boks.
2	De leerkracht maakt een grapje met de kinderen.
3	De leerkracht geeft ieder kind een compliment voor diens burgerschapsgedrag.
4	De leerkracht stelt tijdens een les burgerschapsvorming aan elk kind een vraag die te maken heeft met burgerschap.
5	De leerkracht spreekt met de leerlingen over het tonen van voorbeeldgedrag wanneer het gaat over burgerschap.

b Taken en vaardigheden van de leerkracht	
6	De leerkracht voert tijdens lessen over burgerschap een dialoog met minimaal drie kinderen; de dialoog is gericht op meedoen in de klas.
7	De leerkracht kan een moment aanwijzen waarop die geduldig was in de omgang met de kinderen.
8	De leerkracht kan aantonen dat die in gesprek was met ouders en/of collega's.
9	De leerkracht toont respect voor de cultuur van anderen, zoals collega's.
10	De leerkracht kan wanneer het gaat over het eigen gedrag een voorbeeld geven van burgerlijke empathie.

c Toetsing	
11	De leerkracht toetst burgerschapsvaardigheden van leerlingen.
12	De leerkracht laat leerlingen een creatieve opdracht maken in het kader van burgerschapsvorming.
13	De leerkracht neemt een schriftelijke toets af over de kennis van staatsinrichting.
14	De leerkracht toetst de burgerschapshouding van de leerlingen.
15	Leerlingen mogen op het rapport zelf 'iets' aangeven dat te maken heeft met hun houding als burger.

d Implementatie	
16	Er is op school een gangmaker die verantwoordelijk is voor burgerschapsvorming.
17	De school heeft een uitgeschreven visie op burgerschapsvorming.
18	Er is op school een implementatieplan om de visie op burgerschapsvorming actueel te maken (door middel van activiteiten).
19	De school betreft ouders bij de in- of uitvoering van burgerschapsvorming.
20	In het schoolteam bestaat de ambitie om burgerschapsvorming als cluster van activiteiten of als project te implementeren in het huidige onderwijs.

Totaal	
---------------	--